

Warszawa, 7 stycznia 2022 r.

**Szanowny Pan
Janusz Cieszyński
Sekretarz Stanu,
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów**

**Stanowisko Związku Cyfrowa Polska dotyczące projektu ustawy
o wsparciu gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów zmiany
standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej (UD335)**

Szanowny Panie Ministrze,

Związek Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – *ZIPSEE* Cyfrowa Polska reprezentujący branżę cyfrową i nowoczesnych technologii w kraju, przyjmując z ogromnym entuzjazmem nadchodzącą zmianę standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej (NTC), która stanowi przejaw postępu technologicznego w Polsce, a tym samym wpisuje się w obszar zainteresowań i pracy Związku, pragnie odnieść się do projektu ustawy o wsparciu gospodarstw domowych w ponoszeniu kosztów zmiany standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej.

Uwagi ogólne

Zapewniamy, że aprobujemy zaproponowany w przedstawionym projekcie ustawy mechanizm dofinansowania zakupu urządzeń, które pozwolą polskim odbiorcom NTC zareagować na nadchodzącą zmianę standardu sygnału. Niestety w obecnym kształcie niesie on poważne ryzyko istotnych konsekwencji dla krajowej gospodarki, a szczególnie sektora produkcji odbiorników TV oraz polskich konsumentów – odbiorców naziemnej telewizji cyfrowej. Ze względu na objęcie zaproponowanym mechanizmem dofinansowania zakupu wyłącznie dekoderek w myśl artykułu 2. ustawy, projekt może przyczynić się do zmarnowania potencjału nowego standardu nadawania NTC i pogłębienia zjawiska wykluczenia cyfrowego w Polsce.

Stoimy na stanowisku, że można uniknąć negatywnego wpływu na sytuację widzów naziemnej telewizji cyfrowej, ich dostęp do pełni możliwości nowej technologii, a także na

krajową gospodarkę, poszerzając zakres urządzeń, których zakup objęty będzie mechanizmem wsparcia finansowego o telewizory (odbiorniki cyfrowe wyposażone w wyświetlacz).

Należy także zwrócić uwagę, że proponowane świadczenie może być przedmiotem wyłudzeń, dlatego należy rozważyć mechanizm pozwalający na dokonanie weryfikacji przedsiębiorców ubiegających się o udział w opisywanym programie.

Rozszerzenie zakresu przedmiotowego wsparcia na odbiorniki telewizyjne

Nasze obawy związane z przedstawionym w obecnym kształcie projektem Ustawy dotyczą m.in. faktu, że ma ona charakter dyskryminacyjny wobec wybranych krajowych podmiotów, istotnych dla interesu państwa. Sektor produkcji odbiorników telewizyjnych w Polsce daje zatrudnienie ponad 30 tys. osób¹ i obejmuje pięć zakładów produkcyjnych, które rocznie produkują ponad 20 mln sztuk telewizorów. Angażuje również wiele podmiotów podwykonawczych, a wartość produkcji sprzętu RTV w Polsce w 2020 r. wynosiła łącznie 36 mld zł. Polska będąca największym producentem w Europie jednocześnie nie stanowi lokalizacji produkcji dekoderek, które powstają przede wszystkim w Azji. Umiejscowienie produkcji ma również wpływ na ograniczenia logistyczne dostaw gotowych wyrobów. Producenci działający na lokalnym rynku europejskim, a szczególnie w Polsce wykazują znacznie większą elastyczność na polu dopasowania planów produkcji do wzrastającego zapotrzebowania na urządzenia. Produkcja dekoderek w Azji z kolei obciążona jest sześciolub siedmiodniowym okresem dostawy kontenerem. Co więcej znaczna część aktualnie oferowanych w sprzedaży dekoderek nie spełnia wymagań technicznych, co sprawia, że nie mogą one być przedmiotem dofinansowania. Zatem z uwagi na czas zamówienia, produkcji i dostawy, zwiększenie dostępności zgodnych z wymaganiami technicznymi dekoderek może nastąpić dopiero po zakończeniu procesu zmiany sygnału nadawania NTC. Tym samym bezpieczniejszym z punktu widzenia konsumenta oraz skuteczności ogólnokrajowego przejścia na nowy sygnał rozwiązaniem jest wykorzystanie możliwości lokalnej, polskiej i europejskiej produkcji.

Udzielenie dofinansowań w myśl aktualnego projektu Ustawy wyłącznie na dekodery będzie zatem niosło ze sobą negatywne dla polskiej gospodarki skutki. Ukierunkuje ono bowiem popyt na rynek dekoderek, jednocześnie wprost odmawiając podobnego wsparcia podmiotom produkującym odbiorniki TV w kraju, w efekcie utrudniając im utrzymanie i tworzenie miejsc pracy oraz budowanie PKB Polski. Straty w związku z aktualną propozycją poniesie zatem tutejsza branża produkcji TV oraz krajowy sektor dystrybucji i sprzedaży elektroniki.

Przyglądając się potencjalnemu wpływowi projektowanych przepisów na sytuację szczególnej grupy konsumentów, jaką stanowią w kraju odbiorcy NTC, pragniemy zwrócić

1 Rocznik Statystyczny GUS 2019 r. na podstawie korelacji udziału wielkości produkcji odbiorników telewizyjnych w całym sektorze – Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, w którym uwzględnione są odbiorniki telewizyjne.

uwagę, że ograniczenie mechanizmu dofinansowania jedynie do zakupu dekodów w sposób jawny ogranicza ich wybór, naraża na ryzyko nieuczciwych praktyk sprzedażowych, uniemożliwia wykorzystanie pełni możliwości nowego standardu i przyczynia się do utrzymania i pogłębienia wykluczenia cyfrowego wśród obywateli.

Po pierwsze, wskazać należy, że dekod nie zapewnia możliwości pełnego wykorzystania nowego standardu NTC. Urządzenie takie nie jest samowystarczalne – podłączone do stosowanego dotychczas w gospodarstwie domowym telewizora niekompatybilnego z DVB-T2/HEVC nie tylko nie poprawi jakości obrazu i dźwięku, ale często nie pozwoli również na skorzystanie z nowych funkcjonalności standardu (np. telewizji hybrydowej HbbTV). Oznacza to, że nie zostanie wykorzystana szansa na dotarcie ze wszystkimi możliwościami i funkcjonalnościami nowego sygnału do odbiorców NTC – przede wszystkim seniorów zamieszkujących mniejsze miejscowości. To nie tylko świadome marnowanie potencjału wdrażanej na skalę kraju technologii, lecz również rezygnacja z walki ze zjawiskiem wykluczenia cyfrowego, które w sposób szczególny dotyka właśnie osób starszych oraz mieszkańców wsi. Uważamy za niestosowne ograniczenie ich dostępu do nowych usług, z których mogliby skorzystać wymieniając odbiornik TV z wyświetlaczem, a o istnieniu których nie dowiedzą się, jeśli zdecydują się jedynie na zakup dekodera. Warto w tym miejscu przytoczyć przykład dofinansowania wdrożonego we Włoszech, które w celu zapewnienia dostępu do pełni możliwości nowej technologii i odejścia od przestarzałych rozwiązań w czasie zmiany sygnału na DVB-T2/HEVC, obejmowało wyłącznie zakup telewizorów. Z niepokojem przyglądamy się zatem zapisom, które mogą przyczynić się do pogłębienia wykluczenia cyfrowego w Polsce.

Po drugie z punktu widzenia interesu konsumentów, czyli beneficjentów dofinansowania, ograniczenie jego zakresu do dekodów oznacza narażenie na nieuczciwe praktyki sprzedażowe. Należy wyraźnie podkreślić, że rynek dekodów w Polsce, szczególnie w kanale sprzedaży portali aukcyjnych, boryka się wciąż z problemem ofert sprzedażowych na sprzęt niespełniający wymagań technicznych na potrzeby obsługi nowego sygnału NTC. Bez odpowiedniej i skrupulatnej weryfikacji dostawców oraz ich ofert, konsumenci narażeni pozostają na zakup sprzętu, który nie pozwoli na odbiór nowej naziemnej telewizji cyfrowej.

Uczulamy również, że nieuwzględnienie w projekcie ustawy odbiorników, które posiadają wyświetlacz (telewizorów) nie tylko ogranicza wybór konsumentów, lecz stanowi również przejaw niesymetrycznego traktowania producentów urządzeń odbiorczych. Zaproponowane zapisy mają bowiem charakter dyskryminacyjny wobec producentów telewizorów, których grupa została wyłączona z listy interesariuszy przepisów mimo, że definicja przedmiotu ustawy (odbiornika telewizyjnego) obejmuje telewizory (odbiornik z ekranem telewizyjnym). Apelujemy, by projekt gwarantował Polakom wolność wyboru sprzętu i dostęp do atutów nowego standardu, zamiast promować wybór przestarzałych rozwiązań technologicznych o ograniczonych możliwościach.

Z punktu widzenia legislacyjnego zmiana postulowana przez nas powinna polegać na usunięciu definicji pojęcia „dekoder telewizyjny” przewidzianej w art. 2 pkt 2) Projektu i zastąpieniem jej odesłaniem do definicji „odbiornika cyfrowego” przewidzianej w art. 2 pkt 23a ustawy z dnia 16.07.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (dalej „Prawo telekomunikacyjne”). Odbiornik cyfrowy, zgodnie z jego definicją ustanowioną w Prawie telekomunikacyjnym, obejmuje zarówno dekodery, jak i odbiorniki telewizyjne. Do odbiorników cyfrowych znajdują także zastosowanie wprost wymogi przewidziane w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 132 ust. 3 Prawa telekomunikacyjnego.

Wprowadzenie pojęcia „odbiornik cyfrowy” zamiast pojęcia „dekoder telewizyjny” w Projekcie nie zmieni logiki funkcjonowania systemu wsparcia, umożliwiając wybór konsumentom pomiędzy dekoderami telewizyjnymi a telewizorami pozwalającym na skorzystanie z nowego standardu nadawania. Pozwoli to na walkę z wykluczeniem cyfrowym, a także przyniesie korzyści Polsce oraz polskiej gospodarce.

Przeciwdziałanie oszustwom

Związek Cyfrowa Polska dostrzega również zagrożenie związane z możliwym wyłudzeniem przez nieuczciwe podmioty środków przeznaczonych w ramach projektu na dofinansowanie zakupu odbiorników. Sytuacje takie będą miały negatywny wpływ na wizerunek państwa oraz wiarygodności całej branży nowych technologii. Z zadowoleniem przyjęliśmy zatem fakt, że zagrożenie to zostało dostrzeżone, a w projekcie odniesiono się do niego m.in. poprzez obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, czy wprowadzenie sankcji karnych.

Uważamy, że istnieje więcej instrumentów, za pomocą których można uszczelnić system dopłat, bez wywierania negatywnego wpływu na skuteczność rzeczonych dopłat.

Postulujemy zatem, aby odbiorniki cyfrowe objęte dofinansowaniem mogły być sprzedawane wyłącznie przez przedsiębiorców będących zarejestrowanymi podatnikami VAT, tj. podmiotami, które przeszły już weryfikację dokonaną przez organy Krajowej Administracji Skarbowej. Ograniczenie to należy uznać za proporcjonalne, ponieważ tylko podmioty, które mają doświadczenie związane z rozliczeniami podatkowymi, powinny być beneficjentami dopłat o charakterze publicznym.

Z uwagi na powyższe, proponujemy także, aby wniosek o rejestrację przedsiębiorcy uzupełniony został o jego numer identyfikacji podatkowej.

Sugerujemy także, aby w projekcie uregulowane zostały przesłanki odmowy rejestracji przedsiębiorcy na profilu informacyjnym określonym w art. 23 projektu. Przesłankami takimi powinny być w naszej ocenie brak rejestracji przedsiębiorcy jako podatnika VAT lub podanie danych niezgodnych z danymi ujawnionymi w wykazie określonym w art. 7 ust. 4 projektu Ustawy. Odmowa taka powinna przybrać formę decyzji administracyjnej, tak aby umożliwić jej ewentualne zaskarżenie. Kontrola powyższych przesłanek będzie miała charakter automatyczny i nie powinna tym samym zwiększać obowiązków organów administracji publicznej. W przypadku braku wystąpienia powyższych przesłanek sam wpis na listę będzie miał charakter czynności materialno-technicznej, tak jak przewidziano w dotychczasowej treści projektu.

Postulujemy także, aby art. 30 ust. 2 projektu uzupełnić o wzmiankę dotyczącą wysokości administracyjnej kary pieniężnej odnoszącej się do podmiotów, które nie uzyskały przychodów w poprzednim roku kalendarzowym. Wzmianka taka powinna zlikwidować lukę, która potencjalnie może umożliwić nowo założonym przedsiębiorstwom sprzedaż produktów, które nie odpowiadają wymaganym standardom.

Spis zmian

Poniżej przedstawiamy w formie syntetycznej proponowane zmiany do treści projektu:

- 1) art. 2 ust. 2 projektu otrzymuje następujące brzmienie:
„odbiorniku cyfrowym – należy przez to rozumieć odbiornik cyfrowy, o którym mowa w art. 2 pkt 23a ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576);”
- 2) z uwagi na dokonanie powyższej zmiany, wszelkie odniesienia w projekcie do pojęcia „dekoder telewizyjny” zastępuje się odniesieniem do pojęcia „odbiornik cyfrowy”;
- 3) w art. 4 ust. 2 projektu usuwa się kropkę w ostatnim zdaniu i zastępuje ją następującym sformułowaniem: *„i będącego zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług.”;*
- 4) w art. 7 ust. 2 projektu dodaje się nowy pkt 5 o następującej treści: *„numer identyfikacji podatkowej;”*, zaś numeracja dotychczasowych pkt 5) i 6) zmieniana jest na pkt 6) i 7);
- 5) w art. 7 projektu dodawany jest nowy ust. 5 o następującym brzmieniu:
„Minister właściwy do spraw informatyzacji odmawia rejestracji przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż odbiorników cyfrowych w drodze decyzji w przypadku wystąpienia którejkolwiek z poniższych sytuacji:
 - 1) *przedsiębiorca prowadzący sprzedaż odbiorników cyfrowych nie jest zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług;*

2) *dane podane przez przedsiębiorcę prowadzącego sprzedaż odbiorników cyfrowych nie odpowiadają w pełni danym ujawnionym w wykazie określonym w ust. 4.”;*

6) w art. 7 projektu numeracja dotychczasowych ust. 5, 6 i 7 zmieniana jest na 6, 7 i 8;

7) w art. 30 ust. 2 projektu dodaje się zdanie o następującym brzmieniu:

„Jeżeli przedsiębiorca określony w ust. 1 nie uzyskał przychodu w poprzednim roku kalendarzowym, wysokość kary pieniężnej w odniesieniu do takiego przedsiębiorcy ustala się w wysokości do 1.000.000,00 zł.”.

Podsumowanie

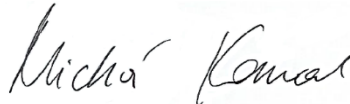
Zwracamy uwagę, że powyższy apel nie stoi w sprzeczności z przedstawionym projektem Ustawy. Możliwość skorzystania z dofinansowania przy zakupie telewizora nie wyklucza bowiem możliwości przeznaczenia bonu na zakup dekodera. Ponadto postulowane przez nas rozwiązanie, oferujące liczne korzyści, nie będzie wiązać się z koniecznością zwiększenia nakładów na dofinansowanie zakupów dokonywanych przez odbiorców. Poszerzy ono jedynie dostępny dla nich wybór. Przypominamy, że taki mechanizm dofinansowań zastosowano we Francji i Wielkiej Brytanii podczas zmiany technologicznej dot. sygnału NTC na DVB-T2/HEVC, ponieważ stanowi on rozwiązanie korzystne dla wszystkich stron dotkniętych przemianami: odbiorców, administracji państwowej odpowiedzialnej za zmianę technologii oraz działających w kraju przedsiębiorców.

Zabiegamy o rewizję zapisów projektu Ustawy dyskryminujących istotną gałąź polskiej gospodarki na rzecz segmentu rynku obciążonego znacznym stopniem ryzyka dla Polskich konsumentów oraz ograniczających ich wybór i dostęp do możliwości nowego standardu sygnału NTC, marnując jego potencjał i rezygnując z walki z wykluczeniem cyfrowym w Polsce i objęcie zakupu telewizorów mechanizmem wsparcia finansowego.

Pozostajemy do pełnej dyspozycji Projektodawcy i deklarujemy głęboką chęć włączenia się w prace nad przepisami, stanowiącymi odpowiedź na nadzwyczaj istotne przemiany technologiczne o ogólnokrajowym zasięgu.

Z wyrazami szacunku,

Michał Kanownik

**Prezes Zarządu
Związek Cyfrowa Polska**

Załącznik:

1. Projekt ustawy uwzględniający zaproponowane przez nas zmiany w trybie śledzenia zmian.